

Industrins leveranser och order 2013

NV0501

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	3
A.1	Ämnesområde.....	3
A.2	Statistikområde.....	3
A.3	SOS-klassificering.....	3
A.4	Statistikansvarig.....	3
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	4
A.8	Gallringsföreskrifter.....	4
A.9	EU-reglering.....	4
A.10	Syfte och historik.....	4
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	5
A.13	Internationell rapportering.....	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	6
B	Kvalitetsdeklaration	7
B.0	Inledning.....	7
B.1	Innehåll.....	7
1.1	Statistiska målstorheter.....	7
1.1.1	Objekt och population.....	7
1.1.2	Variabler.....	7
1.1.3	Statistiska mått.....	8
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	8
1.1.5	Referenstider.....	8
1.2	Fullständighet.....	8
B.2	Tillförlitlighet.....	8
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	8
2.2	Osäkerhetskällor.....	8
2.2.1	Urval.....	8
2.2.2	Ramtäckning.....	9
2.2.3	Mätning.....	9
2.2.4	Svarsbortfall.....	9

2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	10
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	10
<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>10</i>
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	11
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	<i>11</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	11
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>11</i>
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	12
5.3	Dokumentation	12
5.4	Tillgång till primärmaterial	12
5.5	Upplysningstjänster	12

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Industrins leverans- och orderläge

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	David Lööv
<i>Telefon:</i>	08-506 947 71
<i>Telefax:</i>	08-506 945 71
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 Stockholm
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, Stockholm
<i>Kontaktperson:</i>	David Lööv
<i>Telefon:</i>	08-506 947 71
<i>Telefax:</i>	08-506 945 71
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken SFS 2001:99, förordning om den officiella statistiken SFS 2001:100 samt SCBs föreskrifter SCB-FS 2013:6.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Sekretess gäller för de uppgifter som lämnas in till undersökningen. Uppgifter som behövs för forskningsändamål kan dock efter särskild prövning komma att lämnas ut.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet. I dagsläget sker ingen gallring och registret ska bevaras i enlighet med RAMS 2007:64.

A.9 EU-reglering

Industrins leveranser omfattas av *Council Regulation (EC) no 1165/98, concerning short-term statistics*. Industrins orderingång omfattas sedan mitten av 2012 inte längre av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Statistiken skall månadsvis belysa utvecklingen av leverans- och orderläget inom industrin, såväl totalt som uppdelat på branscher.

Industrins leverans- och orderläge har funnits som självständig statistikgren sedan 1970, men är idag en delprodukt i en större undersökning. År 1998 slogs nämligen de tre separata undersökningarna Industrins leverans- och orderläge, Industrins lager samt Industrins kapacitetsutnyttjande ihop till en undersökning, *Konjunkturstatistik för industrin*.

Från och med 2002 samlas endast orderuppgifter in för företag med minst 50 anställda. För företag mellan 10 och 49 anställda skattas orderuppgifter med leveransuppgifter.

För att minska uppgiftslämnarbördan infördes från och med 2009 ytterligare förenklingar i insamlingen av orderuppgifter. Uppgifter om order samlas endast in från företag verksamma inom sådana branscher för vilka insamling av orderuppgifter ska ske enligt en EU-förordning. För övriga branscher skattas orderingången med leveransuppgifter.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används av myndigheter, enskilda företag och organisationer för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar. Användare är

främst Riksbanken, Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet samt EU:s statistikorgan Eurostat.

Inom SCB används leveransuppgifterna som underlag i Nationalräkenskapernas kvartalsvisa beräkningar av bruttonationalprodukten (BNP).

A.12 Uppläggnings- och genomförande

Statistiken avser att mäta de kortsiktiga förändringarna i industrins leverans- och orderläge.

Uppgifter om leveranser och order samlas in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin. Rampopulationen definieras en gång per år med hjälp av SCB:s företagsdatabas i mars och omfattar företag inom näringsområdet *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri* med 10 anställda eller fler. Urvalet består av drygt 2 000 företag. Designen är stratifierat urval med obundet slumpmässigt urval inom strata, där stratifieringen görs med avseende på branschtillhörighet och företagsstorlek. Varje år i mars dras ett nytt urval där nya enheter inkluderas, samtidigt som ett antal enheter lämnar undersökningen.

Uppgifter om leveranser och order samlas in med hjälp av webb- och pappersblanketter. Granskning och eventuell rättning genomförs av inkomna uppgifter. Därefter skattas de totala leverans- och ordervärdena inom respektive bransch. Imputering används för att kompensera för både partiellt bortfall och objektsbortfall.

Uppgifter om prisförändringar, som används för att fastprisberäkna leveranser och ordergång, hämtas från urvalsundersökningen Prisindex i producent- och importled.

Utifrån skattade leverans- och ordervärden beräknas och publiceras indexserier uttryckt i löpande och fasta priser. Statistiken speglar nivån på leveranserna respektive ordergången i förhållande till basåret 2010, dvs. genomsnittet av 2010 års indextal är 100. Varje månad publiceras statistiken på SCB:s webbplats i form av tabeller, diagram samt i Sveriges Statistiska Databaser (SSD). Uppgifterna publiceras senast en månad plus 10 dagar efter referensmånadens slut.

A.13 Internationell rapportering

Rapportering av industrins leveranser sker varje månad till Eurostat. De uppgifter som skickas till Eurostat omfattar okorrigerade leverans- och orderuppgifter i löpande priser.

Uppgifter om industrins ordergång i säsongrensade tal skickas varje månad till Europeiska centralbanken (ECB).

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

För närvarande pågår ett arbete med att samordna tre viktiga kortperiodiska undersökningar, Konjunkturstatistik för industrin, Omsättningsstatistik för tjänstesektorn och Varuhandelns lager. Målet är att den samordnade undersökningen ska driftsättas i april 2014. En samordnad undersökning för industri- och tjänstesektorn med avseende på bland annat urvalsdesign, estimation och insamlingsvariabel medför att Nationalräkenskaperna (NR) på SCB får ett bättre underlag med högre kvalitet till kvartalsberäkningarna av BNP.

För Industrins leveransläge innebär den samordnade undersökningen att beräkningarna kommer att baseras på variabeln nettoomsättning istället för industriomsättning (leveranser) som används i beräkningarna idag. Med nettoomsättning menas företagets hela omsättning, dvs. inte bara den omsättning som avser industriomsättning (leveranser) utan även tjänsteomsättning och handelsomsättning. Omkring 80 procent av den totala omsättningen inom industrisektorn avser industriomsättning. Resterande omsättning fångas inte in idag, men kommer att göra det i den samordnade undersökningen.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Statistiken mäter och redovisar månadsvis leverans- och orderläget för olika branscher inom näringsområdet *utvinning av mineral och tillverkningsindustri* (SNI B + C). Statistiken bygger främst på material som samlas in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin. Kvalitetsdeklarationen är därför inriktad på ovan nämnda urvalsundersökning med fokus på den del som rör insamlandet av leverans- och orderuppgifter.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken redovisar förändringen i leverans- och orderläget inom industrin, såväl totalt som uppdelat på ett visst antal branscher och MIG-grupper, Main Industrial Groupings, vilket är industrins huvudgrupper.

1.1.1 Objekt och population

Populationen består av de verksamhetsenheter inom näringsområdet *utvinning av mineral och tillverkningsindustri*, SNI 05-08 och 10-33 (SNI 2007), som tillhör ett icke-finansiellt företag eller statligt affärsverk, sektorkod 110-120 (INSEKT 2000), och där företagsenheten har 10 anställda eller fler. Verksamhetsenheten är en branschmässigt avgränsad del av en företagsenhet.

Urvalsramen definieras i termer av företagsenheter. Därför är urvalsobjekt företagsenhet, medan undersökningsobjekt är verksamhetsenheterna inom utvald företagsenhet.

1.1.2 Variabler

De variabler som samlas in är värdet av leveranser och ordergång.

Leveranser definieras enligt summan av försäljningsvärdena brutto (exkl moms, indirekta skatter och avgifter) av alla leveranser av egentillverkade varor och till varorna knutna industriella tjänster under månaden uppdelat på hemmamarknad och exportmarknad. Till exportleveranser räknas leveranser direkt till mottagare utanför den svenska tullgränsen (inkl direkt till frihamn). Leveranser till mottagare i Sverige som sedan exporterar varan räknas till hemmamarknaden.

Order definieras enligt värdet av varor av egen tillverkning som beställts under månaden av företagets kunder och skall produceras vid företagets arbetsställen uppdelat på hemmamarknad och exportmarknad. Värdena redovisas utan avdrag för eventuella annulleringar av tidigare order. Även beställningar som inkommit och levererats under månaden ingår i ordersumman. En order kommer från hemmamarknaden om leveransen skall gå dit, i annat fall kommer ordern från

exportmarknaden.

1.1.3 Statistiska mått

Resultaten redovisas i form av indextal med basår 2010, dvs. genomsnittet av indextalen för år 2010 är 100. Leverans- och orderstatistiken beräknas som ett fastbasindex. Förutom okorrigerade indextal i fasta och löpande priser redovisas indextal baserade på kalenderkorrigerade och säsongrensade data samt trendskattade data.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Resultaten redovisas fördelade på branschgrupper och aggregat enligt SNI2007, vanligtvis på 2-siffernivå men i några fall på en finare eller grövre nivå. Resultaten redovisas också enligt fem MIG-grupper.

1.1.5 Referenstider

Indextal beräknas primärt för månad och anger månadens order respektive leveranser i förhållande till den genomsnittliga order- och leveransnivån under 2010.

1.2. Fullständighet

Statistiken innefattar leverans- och orderuppgifter från företag i undersökningen konjunkturstatistik för industrin med minst 10 anställda. De branscher som ingår i undersökningen hör till näringsområdena *utvinning av mineral* och *tillverkningsindustri*.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Liksom i stort sett all statistik är även leverans- och orderstatistiken behäftad med viss osäkerhet. Statistiken bygger på uppgifter som samlas in via urvalsundersökningen Konjunkturstatistik för industrin och i avsnitt 2.2 görs en genomgång av dess felkällor samt vilka konsekvenser det medför.

2.2 Osäkerhetskällor

Bland osäkerhetskällorna som beskrivs nedan bidrar förmodligen främst mätfelet till den osäkerhet som finns i statistiken.

2.2.1 Urval

Urvalsramen består av cirka 6 500 företagsenheter, medan stickprovsstorleken består av drygt 2 000 objekt. Eftersom statistiken är baserad på ett urval av objekt uppstår en avvikelse mellan observerat resultat och det resultat som man skulle ha erhållit om en totalräkning gjorts. Någon uppskattning av osäkerhets-

marginaler görs i dagsläget inte.

2.2.2 *Ramtäckning*

Undertäckning utgörs av nyetablerade företag som vid urvalstillfället inte hunnit registrerats i företagsregistret. Övertäckning utgörs av de företag som är nedlagda, men som trots det fanns med i ramen vid urvalstillfället. Urvalet till konjunkturstatistik för industrin dras i mars varje år för att fånga upp de företagsförändringar som skett vid årsskiftet. Uppgifterna i rampopulationen vad gäller bransch och antal anställda är då i de flesta fall två år gamla.

2.2.3 *Mätning*

Funktionellt avgränsade industriverksamheter inom utvalda företagsenheter ska rapportera uppgifter om leveranser och order. En företagsenhet som ingår i urvalet måste således ha åtminstone ett industriarbetsställe och det är endast den industriella verksamheten som ska rapporteras.

När företagen ska rapportera leveranser som avser industriomsättning finns en risk att företaget redovisar periodens totala omsättning beroende på att företaget inte kan särskilja industriverksamhet från övrig verksamhet. Framför allt mindre företag kan uppleva det problematiskt att särredovisa industriverksamhet från övrig verksamhet.

Eftersom många företag, främst mindre, inte har datasystem som stöder månadsrapportering av leveranser och order görs antaganden om att mätfel finns i statistiken. Även feltolkningar av anvisningar kan leda till mätfel.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Bortfallet i undersökningen konjunkturstatistik för industrin är omkring 20 procent ej inkomna svar under en normalmånad.

Det finns en risk att bortfallet leder till en systematisk under- eller överskattning av statistiken. Imputering används i syfte att försöka kompensera för bortfallsfelet.

2.2.5 *Bearbetning*

Uppgifter om leveranser och order samlas in med hjälp av blanketter. Omkring 98 procent av de inkomna svaren lämnas via den elektroniska webbblanketten (SIV), medan resterande del inkommer via pappersblanketter vilka bearbetas manuellt.

I samband med dagliga överföringar från SIV slussas de formellt korrekta uppgifterna direkt till produktionsdatabasen. Uppgifter som har någon form av fel, exempelvis summeringsfel och negativa värden, skrivs till en fellogg och rättas manuellt.

Efter att uppgifterna registrerats i produktionsdatabasen granskas de. Till detta används ett specialutformat granskningsprogram, SELEKT. Med hjälp av SELEKT gör en bedömning av observationens avvikelser från ett, utifrån tidigare lämnade observationer för samma enhet, förväntat värde. Detta viktas sedan med den effekt värdet skulle ha om det faktiskt är fel. Varje observation får genom detta förfarande en poäng. Sedan görs granskningen utifrån den prioriteringsordning som poängerna skapar, det vill säga högst poäng granskas först. Misstänkta fel följs upp med återkontakter i form av telefonsamtal och e-post.

En slutlig granskning görs på aggregerade branschdata före publicering i samband med att de slutgiltiga resultaten beräknats.

2.2.6 *Modellantaganden*

Leverans- och orderstatistiken påverkas av modellantaganden.

Eftersom företag i storleksgruppen 10-49 anställda inte undersöks vad gäller order, utnyttjas antagandet om att orderuppgifter kan skattas med hjälp av leveransuppgifter. Uppgifter om order samlas endast in från företag med mer än 49 anställda verksamma inom sådana branscher som Eurostat tidigare definierat som så kallade orderbranscher. För övriga branscher skattas orderingången med leveransuppgifter.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Ingen redovisning av osäkerhetsmått görs.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Uppgifter om leveranser och order samlas in varje månad.

3.2 **Framställningstid**

Industrins leverans- och orderläge publiceras kl 09:30 omkring en månad plus 10 dagar dagar efter månadens slut, med undantag av referensmånad juni som publiceras något senare. Förskjutningen beror på svårigheter att samla in uppgifter under sommarmånaderna.

När leverans- och orderstatistiken för en ny månad publiceras revideras också indextal för tidigare månader. Normalt revideras materialet fem månader bakåt med undantag för referensmånaderna juni och juli då materialet revideras sex respektive sju månader. Det beror i huvudsak på att nya respektive reviderade uppgifter har inkommit. De kalenderkorrigerade, säsongrensade och trendskattade uppgifterna revideras från januari 2000 och framåt vid varje

publiceringstillfälle.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt på förhand fastställd publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Något som är betydande för jämförbarheten över tiden är de förändringar av näringsgrensindelning som gjorts under åren. Exempelvis användes indelningen SNI 2002 från 2002 till 2008, medan från 2009 beräknas och redovisas statistiken enligt SNI 2007. Tidsserier finns dock tillbakaräknade till 2000 i SNI 2007, vilket ändå möjliggör jämförbarhet under en viss tidsperiod.

Övergången till SNI2007 innebar bland annat branscherna *Annan förlagsverksamhet* samt *Återvinningsindustrin* inte längre ingår i industrinäringen.

I samband med urvalsdragningen 2001 höjdes cut-off gränsen för de företag som skall lämna uppgifter om order från 10 anställda till 50 anställda. Åtgärden påverkar jämförbarheten då företag med 10-49 anställda numera imputeras. Imputeringarna för dessa företag baseras på lämnade eller imputerade leveransuppgifter.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Industrins leveranser omfattas av en EU-förordning som anger hur statistiken skall beräknas. Därför torde möjligheten att jämföra statistiken med motsvarande inom andra EU-länder vara god.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Statistiken är jämförbar med industriproduktionsindex eftersom leveransuppgifter används i båda statistikprodukterna.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Varje månad publiceras statistiken på SCB:s webbplats i form av tabeller, diagram samt i Sveriges Statistiska Databaser (SSD). Uppgifterna publiceras omkring en månad plus 10 dagar efter referensmånadens slut.

I samband med varje publicering skrivs ett pressmeddelande som innehåller den

viktigaste informationen om förändringen i leverans- och orderläget den senaste perioden. Pressmeddelandet publiceras på SCB:s webbplats. Ett mer kortfattat pressmeddelande skickas till olika nyhetsbyråer. Uppgifter om industrins leveransläge skickas även varje månad till Eurostat, och uppgifter om Industrins orderläge skickas varje månad till ECB.

5.2 Presentation

Framgår av publiceringen.

5.3 Dokumentation

Dokumentation om undersökningen finns tillgänglig i form av BaS, Beskrivning av statistiken, samt SCBDOK, Dokumentation av statistiken. Information om de slutgiltiga observationsregistren lagras i SCB:s databas MetaPlus. Samtlig dokumentation finns att tillgå på SCB:s webbplats.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Mikrodata som gör identifikation av objekt möjligt lämnas inte ut. SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgifts-material för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta:

David Lööv

telefon: 08-506 947 71

Sofie Lord

Telefon 08-506 945 87

e-mail fornamn.efternamn@scb.se alternativt konjind@scb.se.